

FACULTAT DE
FARMÀCIA

0/26

UNIVERSITAT DE BARCELONA

U

B

COMPLEMENTS DE FISIOLOGIA

Curs
2006-07

Ensenyament de Ciència
i Tecnologia dels Aliments

Elements bàsics del Pla docent UB – ECTS

Guia per a la definició dels ítems principals d'un pla docent per als ensenyaments de la UB

Descripció Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Complements de Fisiologia	
Any acadèmic	2006-07	
Ensenyament	Ciència i Tecnologia dels Aliments	
Codi	Gestió acadèmica	
Tipus d'assignatura	Complements de formació	
Impartició	Semestral	
Semestre/curs	1r	
Coordinació	M. Carme Villà	
Departament	Fisiologia	
Professorat	M. Carme Villà	
Llengua de docència	Català	
Grup	T1	
Departament	Fisiologia	

Nombre actual de crèdits assignats	4
Factor hores / ECTS	25
Hores de treball d'activitat presencial	40
Hores de treball dirigit	45,5
Hores d'aprenentatge autònom	34
Hores d'activitats d'avaluació	2
Hores totals de treball de l'alumne/a	121,5
Crèdits ECTS	4,86

Objectius de l'assignatura

Coneixements

- Establir les bases necessàries per comprendre el funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.
- Comprendre els processos fisiològics sobre els quals poden actuar els aliments.
- Diferenciar i definir la terminologia de fisiologia necessària per comunicar-se amb altres professionals i amb la població en general.

Habilitats

- Estimular la cerca d'informació per completar l'estudi de la fisiologia i la lectura d'articles científics.
- Fomentar la discussió en grup i introduir tècniques i habilitats de comunicació.

Metodologia

L'assignatura s'organitza en **classes teòriques**, de tipus magistral, que aporten els coneixements bàsics i fonamentals de l'assignatura; **classes pràctiques** per adquirir habilitats en el laboratori i reforçar els coneixements teòrics, i **seminaris** on l'alumnat treballa aspectes relacionats amb el programa.

Programació temporal del temari al llarg del semestre:

- Programa teòric: es desenvoluparà al llarg del primer semestre.
- Programa pràctic: es desenvoluparà a partir de la segona meitat del semestre.
- Seminaris: s'impartiran a partir de la segona meitat del semestre.

Avaluació

Treballs: treball dirigit en grups de dues persones amb una extensió de cinc fulls.

Presentacions orals: exposició del treball dirigit de manera oral en hores de seminari.

Assistència a les classes pràctiques: l'assistència a les classes pràctiques és obligatòria.

Exàmens: es proposen 10 temes i cal contestar-ne 8 en un temps de 2 hores (15 minuts per pregunta).

Puntuació:

- Cada pregunta de l'examen escrit es valora sobre 10 punts i cal obtenir-ne 40 per

superar aquesta part.

- El treball i la presentació oral es valoren sobre 20 punts.
- En cas de no haver assistit a les classes pràctiques, caldrà contestar els 10 temes de l'examen.
- Càlcul de la nota final: percentatge que s'assigna a cadascun dels conceptes esmentats anteriorment i que s'han utilitzat en l'avaluació de l'estudiant.
- L'examen escrit suposa el 80 %, i la presentació oral i el treball escrit el 20 % de la nota final.
- La qualificació del treball i la presentació oral tenen validesa per a les dues convocatòries del curs corresponent i per a l'alumnat repetidor.

Blocs temàtics

<i>Núm.</i>	<i>Títol</i>
1	Organització del cos humà
2	Sistemes de control del cos humà
3	Sistemes de manteniment del cos humà
4	Seminaris

Assignatures prèvies recomanades

- Biologia
- Bioquímica

Fonts d'informació bàsica

Libres de referència

<i>Autor/a</i>	<i>Any</i>	<i>Títol</i>	<i>Lloc</i>	<i>Editorial</i>	
THIBODEAU, G. A.	2000	<i>Anatomía y fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed.
TORTORA, G. J.; GRABOSKY, J. P.	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed.
TRESGUERRES, J. A. F.	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed.

Libres de consulta

<i>Autor/a</i>	<i>Any</i>	<i>Títol</i>	<i>Lloc</i>	<i>Editorial</i>	
NETTER, F. H.	1979-1990	<i>Col·lecció CIBA d'il·lustracions mèdiques</i>	Barcelona	Salvat	12 vol.

Blocs temàtics

Bloc 1 Descripció

1 de 4

Títol del bloc Organització del cos humà

Continguts

1. Definició de *fisiologia*. Conceptes bàsics. Pla docent.
2. Membrana cel·lular. Mecanismes de transport. Bomba de sodi. Potencial de membrana. Potencial d'acció: fases i base iònica.
3. El múscul: múscul llis, múscul estriat i múscul cardíac. Estructura i funció del múscul esquelètic. Contracció muscular.
4. **Classe pràctica. Simulació de mecanismes de transport a través de membranes amb ordinador.**

Objectius del bloc

Establir les bases necessàries per conèixer l'organització del cos humà i aplicar-les al funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Fonts d'informació del bloc

Llibres

<i>Autor/a</i>	<i>Any</i>	<i>Títol</i>	<i>Lloc</i>	<i>Editorial</i>	
THIBODEAU, G. A.	2000	<i>Anatomía y fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed.
TORTORA, G. J.; GRABOSKY, J. P.	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed.
TRESGUERRES, J. A. F.	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed.

Bloc 2 Descripció

2 de 4

Títol del bloc Sistemes de control del cos humà

Continguts

SISTEMA NERVIÓS

1. Neurones: tipus i característiques. Sinapsis i neurotransmissors. Circuits neuronals.
2. Receptors sensorials: classificació. Concepte de potencial generador. Sensibilitat cutània i visceral.

3. Organització del sistema nerviós. Sistema nerviós central. Estructura i funció de l'encèfal i la medul·la espinal. Líquid cefaloraquídi. Sistema nerviós perifèric: nervis espinals i nervis cranials. Vies sensibles i vies motores: integració. Reflexos espinals. Funció del cerebel.

4. Sistema nerviós autònom: sistema nerviós simpàtic i sistema nerviós parasimpàtic. Funcions. Neurotransmissors. Paper de l'hipotàlem.

5. Gust. Receptors gustatius. Neurotransmissors gustatius. Via gustativa.

6. Olfacte. Receptors olfactoris. Bulb olfactori. Vies olfàctories.

SISTEMA ENDOCRÍ

7. Sistema endocrí. Classificació i mecanismes generals d'acció de les hormones. Mecanismes de regulació de la secreció endocrina.

8. Hipotàlem i hipòfisi. Adenohipòfisi. Fisiologia del creixement.

9. Glàndula tiroide. Secreció, accions i regulació de les hormones tiroïdals. Glàndula paratiroide. Metabolisme del calci i del fòsfor. Accions i paper regulador de paratirina, calcitonina i calcitriol.

10. Glàndules adrenals. Hormones de la medul·la i l'escorça adrenals. Funcions i regulació.

11. Pàncreas endocrí. Accions de la insulina i del glucagó. Regulació de la glucèmia.

Objectius del bloc

Establir les bases necessàries per comprendre els sistemes de control del cos humà i el funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Fons d'informació del bloc

Llibres

Autor/a	Any	Títol	Lloc	Editorial	Edició
THIBODEAU, G. A.	2000	<i>Anatomía y fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed.
TORTORA, G. J.; GRABOSKY, J. P.	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed.
TRESGUERRES, J. A. F.	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed.

Títol del bloc Sistemes de manteniment del cos humà

Continguts**SANG I SISTEMA CIRCULATORI**

1. Sang. Cèl·lules. Plasma. Inflamació. Hemostàsia. Grups sanguinis.
2. Vasos limfàtics. Teixit limfoide. Limfòcits.
3. El cor: propietats del múscul i del sistema d'excitació-conducció. Electrocardiograma.
4. Cicle cardíac. Volum per minut. Pressió arterial. Circulació venosa.
5. **Classe pràctica. Pressió arterial: determinació i sistemes de mesura. Polígraf: electrocardiograma.**

SISTEMA DIGESTIU

6. Estructura del tracte gastrointestinal. Control de l'activitat gastrointestinal. Funció de la cavitat bucal: masticació. Deglució. Funció de l'estómac: motilitat i secrecions.
7. Morfologia, funció i activitat de l'intestí prim: motilitat i secrecions. El pàncrees i les secrecions pancreàtiques.
8. El fetge. Funcions digestives. Absorció i digestió de nutrients. Funció i activitat de l'intestí gros: motilitat i secrecions.
9. Digestió i absorció de nutrients, aigua i electròlits. Regulació de la ingesta d'aliments.

SISTEMA REPRODUCTOR

10. Sistema reproductor femení. Ovaris: estructura i funció. Cicle ovàric. Hormones del cicle ovàric. Lactància.
11. Sistema reproductor masculí. Funcions del testicle. Espermatogènesi. Hormones sexuals masculines.

SISTEMA RESPIRATORI

12. Anatomia general. Circulació pulmonar. Ventilació. Mecànica fisiològica de la respiració.
13. Transport de O₂ a la sang. Transport de CO₂.

SISTEMA RENAL

14. Ronyons. El nefró. Depuració plasmàtica i taxa de filtració glomerular. Filtració glomerular. Reabsorció i secreció tubular.
15. **Classe pràctica. Simulació del funcionament del ronyó amb ordinador.**

Objectius del bloc

Establir les bases necessàries per comprendre els sistemes de manteniment del cos humà i el funcionament dels diferents sistemes orgànics, la seva regulació i la seva integració en l'organisme.

Fons d'informació del bloc

Libres

Autor/a	Any	Títol	Lloc	Editorial	
THIBODEAU, G. A.	2000	<i>Anatomía y fisiología</i>	Madrid	Harcourt Brace	4a ed.
TORTORA, G. J.; GRABOSKY, J. P.	2002	<i>Principios de anatomía y fisiología</i>	Barcelona	Reverté	9a ed.
TRESGUERRES, J. A. F.	1999	<i>Fisiología humana</i>	Madrid	McGraw-Hill Interamericana	2a ed.

Bloc 4 Descripció

4 de 4

Títol del bloc

Seminaris

Continguts

Presentació i discussió per part de l'alumnat de treballs relacionats amb els continguts del programa.

Objectius del bloc

- Treballar en grup i assumir responsabilitats.
- Interpretar un text científic dins del camp de la fisiologia.
- Buscar i sintetitzar informació per actualitzar i completar l'estudi de la fisiologia.

Fons d'informació del bloc

Se subministrarà a classe la bibliografia adient específica per al desenvolupament dels treballs.

Distribució dels crèdits en hores Planificació del BLOC M

Bloc	Tipologia ⁽¹⁾	Metodologia/Descripció ⁽²⁾	Hores de l'alumnat	Avaluació (si cal)	% sobre la qualificació final
1/4-3/4	Presencial + aprenentatge autònom	Classes teòriques + treball individual + classes pràctiques	28 h classes teòriques + 10 hores classes pràctiques + 2 h examen + 34 aprenentatge autònom	Examen	80 %
4/4	Seminaris	Treball individual + treball en grup + exposició oral	45.5 h treball individual + treball en grup + 2 h exposició	Treball en grup + exposició oral	20 %
Total			121,5 h	Vegeu apartat avaluació	100 %

(1) Tipologia d'activitats definida per a cada ensenyament (no tancat)
 PRESENCIALS
 NO PRESENCIALS-DIRIGIDES
 ACTIV. D'APRENTATGE AUTÒNOM (treball del mateix alumne/a)
 ACTIV. D'AVVALUACIÓ

(2) Exemples: classe magistral, conferència, seminari, pràctica de laboratori, exposició, etc.

(*) L'aplicació relaciona dades referents a hores per activitat amb les hores totals assignades a l'assignatura segons el nombre de crèdits i permet de tenir referència de si estem superant els crèdits establerts segons el model ECTS.

(**) Explicitació dels criteris d'avaluació en cas que el docent ho cregui oportú.